

DOWN SENDROMU

BOZÜYÜK REHBERLİK VE ARAŞTIRMA MERKEZİ
ÖZEL EĞİTİM HİZMETLERİ BÖLÜMÜ
Özel Eğitim Öğretmeni Nihal GÜL GÜNEŞ

'DOWN SENDORMU' NEDİR?

Down Sendromu, nedeni tam olarak bilinmemekle birlikte kromozom anormalliğinden kaynaklanan bir kalıtsal bozukluk olduğu söylenebilir. İnsan vücudu 46 kromozomdan oluşmaktadır. Bu kromozomların 23 tanesi anneden, 23 tanesi ise babadan gelmektedir. Hücre bölünmesinde meydana gelen bir hata sonucunda vücut fazladan bir kromozom üretebilmektedir. Kromozomal anormallik sonucunda 47 kromozom ile dünyaya gelen bir bebek Down Sendromu özelliklerini taşımaktadır.

21. kromozomlarının 2 tane yerine 3 tane olması takvimlerde 21 ve 3 rakamını özel kılıyor. Bu yüzden 21 Mart günü Dünya Down Sendromu Farkındalık Günü olarak ilan edildi.

DOWN SENDROMU TÜRLERİ NELERDİR?

1-Trisomy 21: Down sendromlu nüfusunun %90-%95'ini oluşturan standart tiptir.

2- Translokasyon: Down sendromlu nüfusunun %3-%5'ini oluşturan tiptir.

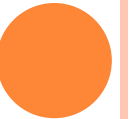
3- Mozaik: Down sendromlu nüfusunun %2-%5'ini oluşturan tiptir.

DOWN SENDROMUNUN SIKLIđI NEDİR?

Dođan her 800 bebekten birinde down sendromu görülür. Her yıl Türkiye'de 1500 down sendromlu bebeğin doğduğu bilinmektedir. Down Sendromu, bütün yaşlardaki, ırklardaki, dinlerdeki ve ekonomik şartlardaki insanları etkiler. Tahmin edilen, Türkiye'de yaşayan yaklaşık 100.000 civarında Down Sendromlunun olduğudur.

ORTAK ÖZELLİKLERİ NELERDİR?

Down Sendromlu bireylerin kendilerine has, belirgin fiziksel özellikleri vardır. Bunlar; ufak yassı kafa, kısa boyun ve geniş ense, yassı burun kemeri, normalden düşük bir seviyede ve çoğu zaman düzensiz şekilde kulaklar, yukarı doğru çekik ve birbirinden ayırık gözler, geniş eller, kısa ve tombul parmaklar, avuç içinde normalden daha derin olan tek çizgi ve düşük kas gerginliği, açık ve hassas ten şeklinde sıralanabilir.

EŐLİK EDEN SAĐLIK SORUNLARI NELERDİR?

Down Sendromlu bireylerde, sendroma bağlı olarak bazı sağlık sorunları ortaya çıkabilmektedir. Bunlar, dođuŐtan gelen kalp sorunları, iŐitmede yetersizlik, tiroid, bağırsak sistemi, göz (katarakt) ve iskelet sisteminde oluşan sorunlar olarak sıralanabilir. Down Sendromlu bireyler, sahip oldukları fiziksel farklılıklar ve sendroma eŐlik eden sağlık sorunları nedeniyle, normal geliŐim gösteren akranlarına göre geliŐim alanlarında gerilik gösterirler. Örneđin, bebeklik döneminde, yürümeyi ve konuŐmayı normal geliŐim gösteren bebeklerden daha geç kazanabilirler. Down sendromlu bireylerin zihinsel geliŐim alanlarında gösterdikleri yetersizlik hafif, orta ve ağır olmak üzere farklı düzeylerde seyretmektedir.

ERKEN MÜDAHALE/EĞİTİMİN ÖNEMİ NEDİR?

Erken müdahale/eğitim programlarının Down Sendromlu bireyler üzerindeki olumlu katkıları artık herkes tarafından kabul edilmiştir. Erken eğitim, yetersizliği olan çocukların tüm potansiyellerine ulaşmaları için eğitime olabildiğince erken başlaması anlamına gelmektedir. Aile bireyleri bebeğin ilk öğretmenleridir.

Bu sebeple Down Sendromlu bebeğin ilk günlerinden itibaren farklı uzmanlardan oluşan bir ekip (fizyoterapist, özel eğitim öğretmeni/uzmanı, çocuk sağlığı ve hastalıkları uzmanı, sosyal hizmet uzmanı, dil ve konuşma terapisti vb. gibi) tarafından değerlendirilmesi ve müdahalelerin planlanması gerekir. Sunulacak erken müdahale hizmetlerinin aile-merkezli, eve ve kuruma dayalı olması önemlidir.

EĞİTİM PLANLAMASI NASIL YAPILIR?

Ülkemizde Özel Eğitim Hizmetlerinin planlanması ve sunulması için yönlendirme, il ve ilçelerde yer alan Milli Eğitim Müdürlüklerine bağlı Rehberlik ve Araştırma Merkezleri tarafından yürütülür. Down Sendromlu çocukların eğitsel değerlendirme ve tanınması Rehberlik ve Araştırma Merkezlerinde oluşturulan Özel Eğitim Değerlendirme Kurulu tarafından yapılır. Çocuk ve ailesi daha sonra resmi ve özel eğitim kurumlarına yönlendirilir.

Down Sendromlu çocuklarda diğer yetersizlik gruplarında olduğu gibi öncelikle yetersizliği olmayan akranlarının devam ettiği sınıf olmak üzere, özel eğitim sınıfı, özel eğitim okulu/kurumu gibi en az sınırlandırılmış ortamdaki en çok sınırlandırılmış ortama doğru sıralanarak bireylerin eğitimlerini sürdürmelerini sağlayacak şekilde yerleştirilmelerine dikkat edilir.

HANGI EĞİTİM PROGRAMLARI KULLANILABİLİR?

Down Sendromlu bireylerle doğumdan itibaren eğitim çalışmaları yapılabilir. Bunun için özel olarak hazırlanmış programlar mevcuttur.

- Küçük Adımlar Erken Eğitim Programı,
- Gelişimsel Destek Programı (GEDEP),
- Etkileşim Temelli Erken Çocuklukta Müdahale Programı (ETEÇOM),

gibi programlar örnek verilebilir.

ETEÇOM®
etkileşim temelli
erken çocuklukta
müdahale programı

Özel Eğitim Hizmetleri
Bölümü
Özel Eğitim Öğretmeni
Nihal GÜL GÜNEŞ

DİNLEDİĞİNİZ İÇİN
TEŞEKKÜRLER

